

ÚLOHA MPO V PROCESU INTEGROVANÉHO POVOLOVÁNÍ

*Ing. Pavlína Kulhánková, ředitelka odboru ekologie,
Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky*

Úvod

Omezování znečištění z průmyslové a zemědělské činnosti patří mezi priority Evropské unie a tedy i České republiky v oblasti ochrany životního prostředí. Důraz je kladen na integrovanou prevenci, která znamená přechod od koncových technologií k nejlepším dostupným technikám (BAT) a ochraně životního prostředí jako celku.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění

Ministerstvo průmyslu a obchodu v souladu se zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), v platném znění

- a) zabezpečuje v oblasti své působnosti, tj. z hlediska nejlepších dostupných technik pro kategorie činností 1, 2, 3, 4 a 6.1, 6.2, 6.3, 6.7 a 6.8 uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu, sledování těchto technik obsažených v dokumentech Evropských společenství, zajišťuje autorizované překlady těchto dokumentů, zveřejňuje tyto dokumenty, včetně svého výkladu k nim, a poskytuje informace o vývoji nejlepších dostupných technik,
- b) vyjadřuje se v oblasti své působnosti [písmeno a)] k odvolání nebo k rozkladu proti rozhodnutí o žádosti o vydání integrovaného povolení,
- c) hodnotí v oblasti své působnosti aplikaci nejlepších dostupných technik,
- d) zabezpečuje systém výměny informací o nejlepších dostupných technikách.

System výměny informací o nejlepších dostupných technikách

Ministerstvo průmyslu a obchodu zabezpečuje ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zemědělství, Českou inspekcí životního prostředí (dále jen "inspekce"), kraji a příspěvkovou organizací CENIA systém výměny informací o nejlepších dostupných technikách, jehož výstupy jsou součástí informačního systému přístupného prostřednictvím portálu veřejné správy.

Ministerstvo průmyslu a obchodu zřizuje shromáždění odborníků s názvem Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách, do něhož jmenují zástupce Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, inspekce, kraje a agentura, za účelem zabezpečení výměny informací o vývoji nejlepších dostupných technik a k přípravě jednotného postupu při jednáních v příslušných evropských orgánech, zejména v Evropském fóru pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách svolávaném Evropskou komisí 2) (dále jen "Evropské fórum") a evropských technických pracovních skupinách pro přípravu dokumentů Evropských společenství o nejlepších dostupných technikách (dále jen "evropské technické pracovní skupiny").

Směrnice o průmyslových emisích

S cílem vytvořit účinnější celoevropský rámec a nové standardy pro oblast integrované prevence a omezování znečištění (IPPC) jsou v současné době dokončovány v rámci EU práce na nové směrnici o průmyslových emisích. Přijetí směrnice lze očekávat do konce roku 2010, případně v průběhu roku 2011, neboť v současnosti je návrh směrnice o průmyslových emisích před druhým čtením v Evropském parlamentu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu sleduje průběžně vývoj projednávání návrhu Směrnice a zapojuje se do administrace procesu. Pozornost je věnována zejména nejvýznamnějším navrženým změnám ve směrnici, za které lze pokládat zejména:

- možnost podstatného posílení role BAT spojený s požadavkem, aby emisní limity v integrovaných povoleních nepřekračovaly hodnoty uváděné v dokumentech BREF;

- možnost zpřísnění emisních limitů pro spalovací zařízení;
- stanovení podmínek uzavření místa zařízení – vypracování tzv. základní zprávy o stavu půdy a podzemních vod pro srovnání se stavem při úplném ukončení činnosti
- povinnost každého státu provádět v rámci inspekční činnosti 1x ročně u vybraných provozovatelů prohlídku zařízení na místě;
- zavedení pojmu „nově vznikající techniky“ (emerging techniques), s cílem upřednostňování jejich vývoje a uplatňování nově vznikajících technik u vybraných druhů průmyslových činností;

Integrovaná prevence a omezování znečištění představuje výraznou regulaci vybraných průmyslových a zemědělských činností. Důležitým úkolem, z toho vyplývajícím, je správná implementace Směrnice do české legislativy. Za klíčové pokládáme zejména posouzení možných dopadů Směrnice na konkurenceschopnost průmyslu a celého hospodářství.

SYSTEM ZPRACOVÁNÍ A PŘIJÍMÁNÍ DOKUMENTŮ BREF V EU

Současně platná legislativa

Referenční dokumenty BREF uvádí souhrnně informace o evropských nejlepších dostupných technikách (BAT). Jsou zpracovávány pro jednotlivá průmyslová odvětví a obsahují údaje o průmyslových procesech, používaných technikách, emisních limitech používaných v členských zemích EU, prioritních materiálových tocích a monitoringu. Dokumenty BREF podávají informace o úrovni techniky, které dané odvětví dosáhlo.

Informace zde uvedené **nejsou právně závazné ani vymahatelné**, ale jsou směrodatné pro rozhodnutí o tom, zda příslušná technologie a způsob jejího provozování odpovídá požadavkům zákona o IPPC a zda bude vydáno povolení k provozu průmyslových zařízení.

Návrhy v připravované směrnici o průmyslových emisích

Dokumenty BREF se nově nazývají „**Referenční dokumenty o BAT**“. Je navrhována nová část dokumentu – „**Závěry o BAT**“, která se stává závazná, zejména v oblasti emisních limitů (možnost výjimek za určitých podmínek). Nově je v článku 13 navrhované směrnice popsán proces tvorby referenčních dokumentů o BAT a výměny informací (*výměna informací o BAT je organizována Komisí mezi členskými státy, průmyslovým odvětvím, neziskovými organizacemi a Komisí*)

Mezinárodní fórum pro výměnu informací

V prosinci 2009 se v Bruselu uskutečnilo ad-hoc jednání Evropského fóra pro výměnu informací (IEF) zaměřené na přípravu tvorby jednotného manuálu pro výměnu informací a tvorbu dokumentů BREF. Jedná se snahu aktualizovat současný systém tvorby dokumentů BREF a sloučit následující dokumenty popisující dílčím způsobem postupy a metodiky tvorby dokumentů BREF:

- *IPPC BREF outline and guide(2005)*
- *Guidance document on improving the collection and submission of data for deriving useful BAT conclusions during the review of the BREFs (2008)*
- *Generic schedule for the review of BREF (2009)*
- *Standard texts on some sections of the BREFs; Specific document related to the participation of „equipment suppliers“ in the „Sevilla process“*

PRŮBĚH REVIZÍ DOKUMENTŮ BREF

V současnosti je přijato a v úředním věstníku uveřejněno 33 dokumentů BREF, z nichž revize probíhá u 11 dokumentů BREF

Finální návrh/draft před uveřejněním v úředním věstníku:

- *Výroba cementu a vápna*

Druhý návrh/draft je vytvořen u dokumentů:

- *Sklářský průmysl (07.2009)*
- *Zpracování neželezných kovů (07.2009)*
- *Výroba železa a oceli (07.2009)*

První návrh/draft je u dokumentů:

- *Běžné čištění odpadních vod a odpadních plynů (10.2009)*
- *Koželužský průmysl (02.2009)*

Úvodní setkání (kick-off meeting) v rámci procesu revize se uskutečnilo:

- *Intenzivní chov drůbeže a prasat (10.2009)*
- *Výroba chloru a louhu (09.2009)*
- *Rafinérie ropy a zemního plynu (09.2008), dokument je před vydáním prvního draftu*
- *Průmysl papíru a celulózy (11.2006) problémy při revizi, změna autora – pozastavení prací*

Zahájené revize dokumentů BREF v letošním roce 2010:

- *Zpracování železných kovů*
- *Velkoobjemové organické chemikálie*
- *Obecné principy monitorování*

Plánovaný začátek revize v roce 2010:

- *Textilní průmysl*
- *Zpracování odpadů*
- *Velká spalovací zařízení*
- *Průmyslové chladicí systémy*

Plánovaný začátek revize v roce 2011:

- *Kovárny a slévárny*
- *Jatka a průmysl zpracovávající jejich vedlejší produkty*
- *Jeden BREF ze série anorganických BREFů*

Proces revize(tvorby) dokumentů BREF

Proces revize je stanoven dle harmonogramu Evropské kanceláře IPPC. **Nový harmonogram** procesu revize byl schválen na 21. jednání Evropského fóra pro výměnu informací 1. dubna 2009

Změny oproti původnímu postupu:

- rozsah revize, shromažďovaných dat a jejich formátu je jasně určen na úvodním setkání, tzv. „kick-off meetingu“
- předložené informace a data jsou sdíleny prostřednictvím informačního systému BATIS
- Technické pracovní skupiny TWG pořádají pouze dvě setkání (úvodní a závěrečné) místo původních tří. Pouze ve výjimečných případech, např. při velkém množství nových informací či sporných hodnoceních je možné uskutečnit i druhé setkání.

Krok v přípravě revize BREFu	Předpokládaná doba na daný krok (měsíce)	Celková doba (měsíce)	Poznámky
Příprava na revizi			Po dokončení BREFu, Evropská kancelář IPPC vytvoří dokument k zajištění komunikace mezi členy mezinárodní technické pracovní skupiny (TWG) prostřednictvím informačního systému BATIS, zejména pokud se týká následných opatření a doporučení pro další práci s BREFy s ohledem na jejich budoucí revizi.
Reaktivace TWG	1	1	Evropská kancelář IPPC požádá o aktivaci členů mezinárodní TWG a potvrzení jejich členství a kontaktních údajů.
Wish list	1 – 2	2 – 3	Členům TWG je zaslán požadavek na vytvoření tzv. "wish list", což je seznam požadavků a návrhů, co by bylo vhodné upravit, odstranit či nově zahrnout do nového revidovaného dokumentu.
Kick-off meeting	3	5 – 6	Kancelář IPPC stanoví seznam přání a informací. a poskytne informace ve strukturované, efektivní a přímo použitelné formě. Je svoláno setkání TWG za účelem projednání seznamu přání a dohodnutí se na rozsah přezkumu a vyjasnění postupu před zahájením dalšího období sběru informací.
Nové informace (konečný termín)	6	11 – 12	TWG předkládá a shromažďuje informace, které byly dohodnuty. Během tohoto období, mohou autor i ostatní členové TWG navštěvovat provozovny a shromažďovat informace, které se pak ukládají do systému BATIS. Informace poskytnuté členy TWG a shromážděné autorem jsou sdíleny s členy TWG v "reálném čase" přes Batis. Členové TWG se mohou vyjadřovat k předloženým informacím.
Tvorba prvního draftu	4 - 6	15 – 18	Evropská kancelář vytvoří první draft kapitol 1 – 4 a kapitoly 6. Pokud je poskytnuto dostatek informací, které zajistí konsensus, může již být během tohoto období kapitola 5 zapracována do návrhu a pouze jeden draft může být vytvořen před závěrečným setkáním TWG.

Krok v přípravě revize BREFu	Předpokládaná doba na daný krok (měsíce)	Celková doba (měsíce)	Poznámky
Připomínky TWG	2	17 – 20	Je vydán návrh revidovaného BREF pro formální konzultace pro připomínky TWG v období dvou měsíců.
Vytvoření druhého draftu	0-4	17 – 24	Kancelář IPPC vezme v úvahu připomínky a předložené informace a vydá druhý návrh obsahující i kapitolu 5 a BAT závěry a nejnovější verze kapitol 3 a 4.
Připomínky TWG	0-2	17 – 26	Vydání druhého draftu pro konzultaci a připomínky TWG skupiny v průběhu dvou měsíců.
Závěrečné setkání	3	20 – 29	Kancelář IPPC analyzuje připomínky a připravuje závěrečné zasedání TWG a zpracovává podkladový dokument obsahující alespoň vyhodnocení připomínek, které obdržela a alespoň nejnovější verze kapitol 3, 4 a 5. Na tomto závěrečném setkání TWG se hledá shoda o konečném návrhu.
Finální draft	3	23 – 32	Je vytvořen konečný návrh, který musí být k dispozici Mezinárodnímu fóru pro výměnu informací (IEF) nejméně 8 týdnů před jeho zasedáním.
Představení na IEF setkání			Konečný návrh/finální draft a posouzení závěrečných připomínek je prezentováno na IEF.

Překlady dokumentů BREF

Dokument BREF se stává oficiálním dokumentem až poté, co je jeho přijetí zveřejněno v Úředním věstníku EU. Dle nového návrhu směrnice by měla být část dokumentu BREF „Závěry o BAT“ překládána do všech evropských jazyků. Ozývají se také návrhy na povinnost Evropské komise při požadavku členského státu přeložit celý dokument.

V ČR se překlad celých dokumentů BREF uskutečňuje na základě dohody o poskytování informací mezi MPO, MŽP, Mze, ČIŽP a CENIA a překládá se až konečná platná verze po uveřejnění v Úředním věstníku EU. Je třeba zajistit jednotnou strukturu a formát překladu.